

**ДЕРЖАВНА ДОПОМОГА
НА СТВОРЕННЯ РОБОЧИХ МІСЦЬ
ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ З ІНВАЛІДНІСТЮ**

Ми Є!

РОБОТОДАВЦЯМ

Державна допомога на створення робочих місць для працівників з інвалідністю

Різновид державної допомоги	Призначення	Отримувач	Джерело фінансування	Нормативно-правовий акт
Цільова позика	Створення робочих місць для працевлаштування інвалідів	Роботодавці, які виконали норматив зі створення робочих місць для інвалідів і отримали фінансову допомогу на безповоротній основі	Безвідсоткову цільову позичку і фінансову допомогу надає Фонд соціального захисту інвалідів на поворотній основі - упродовж трьох років	Порядок використання суми адміністративно-господарських санкцій та пені за невиконання нормативу робочих місць для працевлаштування інвалідів, що надійшли до державного бюджету. Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 31 січня 2007 р. №70
Фінансова допомога на поворотній основі	Працевлаштування інвалідів шляхом створення спеціальних робочих місць	За умови виконання нормативу зі створення робочих місць для працевлаштування інвалідів	Надає Фонд соціального захисту інвалідів один раз на рік	
Фінансова допомога на безповоротній основі	Працевлаштування інвалідів шляхом створення спеціальних робочих місць	За умови виконання нормативу зі створення робочих місць для працевлаштування інвалідів	Надає Фонд загально - обов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	Порядок надання роботодавцю дотації на створення додаткових робочих місць для працевлаштування безробітних. Затверджений наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 10.01.2001р. №1
Дотації	Створення додаткових спеціальних робочих місць для працевлаштування інвалідів, зареєстрованих у службі зайнятості	Роботодавці, які виконали норматив зі створення робочих місць для інвалідів і працевлаштовують інвалідів понад квоту	Надає Фонд соціального захисту інвалідів	Порядок надання дотації роботодавцю за рахунок коштів Фонду соціального захисту інвалідів на створення спеціальних робочих місць для інвалідів, зареєстрованих у державній службі зайнятості. Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2006 р. №1836.
	Створення додаткових робочих місць для працевлаштування безробітних (за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття)	Роботодавці, які виконали норматив зі створення робочих місць для інвалідів	Надає Фонд соціального захисту інвалідів	Порядок надання дотації роботодавцю за рахунок коштів Фонду соціального захисту інвалідів на створення спеціальних робочих місць для інвалідів, зареєстрованих у державній службі зайнятості. Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2006 р. №1836.

Безвідсоткова цільова позика на створення робочих місць для працевлаштування інвалідів

Надається роботодавцям, які:

- виконали норматив робочих місць для працевлаштування інвалідів і у році звернення або у році, що передує йому, отримали фінансову допомогу на безповоротній основі;
- мають штатних працівників не більше ніж вісім осіб;
- сплатили суму санкцій та пеню.

Підприємствам та організаціям громадських організацій інвалідів цільові позики надають за рішенням Комісії з питань діяльності підприємств та організацій громадських організацій інвалідів.

Не надається роботодавцям, які:

- не зареєстровані у відділенні ФСЗІ, за винятком роботодавця, який має кількість штатних працівників до восьми осіб;
- мають заборгованість зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), передбачених законодавством, суми санкцій та пені;
- не подали до відділення ФСЗІ звіту про зайнятість і працевлаштування інвалідів протягом останнього року;
- протягом останнього року зменшили кількість (штат) інвалідів, що працюють на їхньому підприємстві;
- протягом шести місяців, що передують місяцю розгляду питання стосовно надання позики, порушували ЗУ «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття», «Про зайнятість населення», внаслідок чого до них було застосовано санкції;
- не забезпечили належного виконання попереднього договору, укладеного з відділенням ФСЗІ;
- визнані банкрутом або стосовно яких порушено справу про банкрутство.

Розмір позики визначає відділення ФСЗІ на підставі наданих роботодавцем техніко-економічних обґрунтувань і кошторисів. Кошти позики відділення ФСЗІ перераховують на рахунки, відкриті роботодавцями в територіальних органах Державного казначейства.

Цільова позика є безвідсотковою і надається ***із терміном повернення до трьох років***. Термін повернення обчислюється з дати перерахування коштів на рахунок відділення ФСЗІ до повного їх погашення. Термін і порядок повернення позики зазначаються у ***договорі про надання такої позики***, де також фіксуються зобов'язання та зазначається неможливість односторонньої відмови від виконання зобов'язань або зміни умов договору.

Робочі місця для працевлаштування інвалідів, створені за рахунок коштів позики, не може бути скорочено протягом трьох років із дати завершення виконання умов договору про надання позики (1).

1. Порядок використання суми адміністративно-господарських санкцій та пені за невиконання нормативу робочих місць для працевлаштування інвалідів, що надійшли до державного бюджету, затверджений постановою КМУ від 31 січня 2007 р. №70 (з відповідними доповненнями).

Поворотна фінансова допомога на працевлаштування інвалідів шляхом створення спеціальних робочих місць

Надається роботодавцям, які:

- виконали норматив робочих місць для працевлаштування інвалідів і у році звернення або у році, що передує йому, отримали фінансову допомогу на безповоротній основі;

- мають кількість штатних працівників не більше за вісім осіб;
- сплатили суму санкцій та пеню.

Підприємства та організації громадських організацій інвалідів фінансова допомога надається за рішенням Комісії з питань діяльності підприємств та організацій громадських організацій інвалідів.

Не надається роботодавцям, які:

- не зареєстровані у відділенні ФСЗІ, за винятком роботодавця, який має кількість штатних працівників до восьми осіб;

- мають заборгованість зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), передбачених законодавством, суми санкцій та пені;

- не подали до відділення ФСЗІ звіту про зайнятість і працевлаштування інвалідів протягом останнього року;

- протягом останнього року зменшили кількість (штат) інвалідів, що працюють на їхньому підприємстві;

- протягом шести місяців, що передують місяцю розгляду питання стосовно надання позики, порушували ЗУ «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття», «Про зайнятість населення», внаслідок чого до нього застосовано санкції;

- не забезпечили належного виконання попереднього договору, укладеного з відділенням ФСЗІ;

- визнані банкрутом чи стосовно яких порушено справу про банкрутство.

Розмір фінансової допомоги визначає відділення ФСЗІ на підставі наданих роботодавцем техніко-економічних обґрунтувань і кошторисів. Кошти допомоги відділення ФСЗІ перераховують на рахунки, відкриті роботодавцями в територіальних органах Державного казначейства.

Фінансова допомога на поворотній основі є безвідсотковою і надається із ***терміном повернення до трьох років***. Термін повернення обчислюється з дати перерахування коштів на рахунок відділення ФСЗІ до повного їх погашення. Термін і порядок повернення фінансової допомоги зазначаються у ***договорі про надання такої допомоги***, де також фіксуються зобов'язання та зазначається неможливість односторонньої відмови від виконання зобов'язань або зміни умов договору.

Робочі місця для працевлаштування інвалідів, створені за рахунок коштів фінансової допомоги, не може бути скорочено протягом трьох років з дати завершення виконання умов договору про надання позики **(2)**.

2. Порядок використання суми адміністративно-господарських санкцій та пені за невиконання нормативу робочих місць для працевлаштування інвалідів, що надійшли до державного бюджету, затверджений постановою КМУ від 31 січня 2007 р. №70 (з відповідними доповненнями).

Безповоротна фінансова допомога на працевлаштування інвалідів шляхом створення спеціальних робочих місць

Надається роботодавцям, які:

- виконали норматив робочих місць для працевлаштування осіб із інвалідністю;
 - у році звернення за допомогою не отримували у відділенні ФСЗІ допомоги на безповоротній основі за аналогічним напрямом використання коштів.
- Підприємствам та організаціям громадських організацій інвалідів фінансова допомога надається за рішенням Комісії з питань діяльності підприємств та організацій громадських організацій інвалідів.

Не надається роботодавцям, які:

- не зареєстровані у відділенні ФСЗІ, за винятком роботодавців, які мають кількість штатних працівників до восьми осіб;
- мають заборгованість зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), передбачених законодавством, суми санкцій та пені;
- не подали відділенню ФСЗІ звіту про зайнятість і працевлаштування інвалідів протягом останнього року;
- протягом останнього року зменшили кількість (штат) інвалідів, що працюють на їхньому підприємстві;
- протягом шести місяців, що передують місяцю розгляду питання стосовно надання позики, порушували ЗУ «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття», «Про зайнятість населення», внаслідок чого до нього застосовано санкції;
- не забезпечили належного виконання попереднього договору, укладеного з відділенням ФСЗІ;
- визнані банкрутом чи стосовно яких порушено справу про банкрутство.

Розмір фінансової допомоги визначає відділення ФСЗІ на підставі наданих роботодавцем техніко-економічних обґрунтувань і кошторисів. Кошти допомоги відділення ФСЗІ перераховують на рахунки, відкриті роботодавцями в територіальних органах Державного казначейства.

Робочі місця для працевлаштування інвалідів, створені за рахунок коштів фінансової допомоги, не може бути скорочено протягом трьох років з дати завершення виконання умов договору про надання позики(3) .

3. Порядок використання суми адміністративно-господарських санкцій та пені за невиконання нормативу робочих місць для працевлаштування інвалідів, що надійшли до державного бюджету, затверджений постановою КМУ від 31 січня 2007 р. №70 (з відповідними доповненнями).

Дотація на заробітну плату працівника, zareєстрованого у службі зайнятості

Надається роботодавцям, які:

- працевлаштовують на підприємстві (в установі, організації) на термін понад два роки безробітного інваліда працездатного віку;
- виконали норматив зі створення робочих місць для інвалідів і працевлаштовують інвалідів понад квоту;
- працевлаштовують особу з інвалідністю, для якої не потрібно створення спеціального робочого місця або це спеціальне робоче місце роботодавець створює за власний рахунок.

Не надається роботодавцям, які:

- перебувають на обліку як платники внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття менше ніж три місяці;
- мають заборгованість за страховими внесками, нараховану пеню та фінансові санкції за порушення норм ЗУ «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття», «Про зайнятість населення» та «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;
- не забезпечили виконання нормативу робочих місць для працевлаштування інвалідів;
- протягом останніх трьох місяців скорочували кількість працівників за професією (спеціальністю), за якою відповідно до направлення державної служби зайнятості працевлаштовується безробітний, а фізичним особам – підприємцям, у разі, якщо вони не використовували найманої праці протягом останніх трьох місяців;
- належать до бюджетних або неприбуткових організацій.

Дотація може надаватися щомісяця **протягом одного року в розмірі фактичних витрат на заробітну плату працівника**. Витрати мають у своєму складі основну та додаткову заробітну плату, визначену відповідно до ст. 2 Закону України «Про оплату праці», і суму страхових внесків на соціальне страхування. Розмір дотації не може перевищувати середнього рівня заробітної плати всіх видів економічної діяльності у відповідній сфері на місяць, за який нараховано заробітну плату, або обчисленої з неї відповідної суми в разі, якщо особа працювала неповний місяць.

Дотація на заробітну плату особи з інвалідністю надається за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття (далі – Фонд). Розгляд питання про можливість надання роботодавцю дотацій здійснює створена Фондом комісія упродовж 10 днів **на підставі:**

- 1) інформації про наявність вільних робочих місць (вакантних посад) за формою З-ПН або листа роботодавця з його попередньою згодою на працевлаштування безробітного;
- 2) письмової згоди роботодавця на працевлаштування з наданням дотації на відповідне робоче місце безробітного за направленням служби зайнятості;

3) довідки роботодавця про відсутність скорочення на підприємстві протягом останніх трьох місяців чисельності (штату) працівників за професією (спеціальністю), на яку працевлаштовується безробітний; а для фізичних осіб – підприємців – довідки про використання найманої праці протягом останніх трьох місяців, що підтверджує центр зайнятості, а в разі працевлаштування безробітних інвалідів – довідки про виконання нормативу робочих місць для працевлаштування інвалідів на дату звернення;

4) відомостей центру зайнятості про перебування у нього на обліку роботодавця як платника внесків загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття не менше ніж три місяці та про відсутність на дату звернення (дата письмової згоди роботодавця на направлення на працевлаштування безробітного) заборгованості зі сплати страхових внесків до Фонду, нарахованої пені, фінансових санкцій за порушення норм ЗУ «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття», «Про зайнятість населення» та «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Висновок комісії передається директору центру зайнятості за місцем перебування на обліку роботодавця як платника внесків загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. У разі ухвалення позитивного рішення, роботодавцю протягом п'яти календарних днів направляється проект *договору між центром зайнятості та роботодавцем про надання дотації*.

У разі розірвання трудового договору з працівником, працевлаштованим за направленням державної служби зайнятості, до закінчення двох років із дня працевлаштування у зв'язку зі змінами в організації виробництва та праці, зокрема, реорганізацією або перепрофілюванням підприємства, установи, організації, скороченням чисельності або штату, за згодою сторін (пункт 1 статті 36 КЗпП), через невиконання роботодавцем законодавства про працю, умов колективного чи трудового договору (частина третя ст. 38 КЗпП), а також у разі встановлення недостовірності поданих роботодавцем даних, використання дотації з порушенням законодавства центр зайнятості припиняє виплату дотації.

У разі переведення працівника за його згодою з робочого місця, на яке надавалася дотація (якщо він працював на ньому понад три місяці), на постійну роботу в іншому робочому місці на одному підприємстві зі збереженням гарантій зайнятості, передбачених умовами надання дотації, виплата дотації не припиняється. Роботодавець протягом п'яти робочих днів повідомляє центр зайнятості про переведення працівника за його згодою на інше робоче місце.

Центр зайнятості не рідше ніж один раз на півроку, відповідно до затвердженого плану або за письмовим зверненням фізичної чи юридичної особи про факти порушень роботодавцем умов надання дотації, перевіряє достовірність поданих роботодавцем даних, які є підставою для надання дотації(4) .

4. Порядок надання роботодавцю дотації на створення додаткових робочих місць для працевлаштування безробітних, затверджено наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 10.01.2001 р. №1 (з відповідними доповненнями).

Дотація на пристосування робочого місця для потреб інваліда

Надається роботодавцям, які виконали норматив зі створення робочих місць для інвалідів.

Не надається роботодавцям, які:

- не зареєстровані у ФСЗІ;
- не зареєстровані як платники страхових внесків загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття;
- не забезпечили виконання нормативу робочих місць для працевлаштування інвалідів за попередній звітний період;
- не подавали звітів про зайнятість і працевлаштування інвалідів протягом останнього року;
- мають на дату звернення заборгованість зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) та внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття, адміністративно-господарських санкцій за невиконання нормативу робочих місць для працевлаштування інвалідів, передбаченого законодавством, та пені, що нараховується за несвоєчасну сплату таких платежів і санкцій;
- порушували ЗУ «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття», «Про зайнятість населення» протягом шести місяців, що передували місяцю розгляду питання про надання дотації, внаслідок чого до них застосовано санкції;
- скорочували чисельність (штат) працюючих інвалідів за професією (спеціальністю), на яку працевлаштовується інвалід, протягом останніх шести місяців;
- визнані банкрутами або стосовно яких порушено справу про банкрутство;
- не забезпечили належного виконання умов попереднього договору про працевлаштування інваліда, відповідно до якого їм надавали дотацію.

Розмір дотації на створення одного спеціального робочого місця для працівника з інвалідністю не має перевищувати 40 мінімальних заробітних плат.

Дотацію надають роботодавцю за місцем його реєстрації як платника страхових внесків загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Питання про можливість надання дотації центр зайнятості розглядає **на підставі** поданих роботодавцем:

- 1) інформації про наявність вільних робочих місць (вакантних посад) за формою З-ПН або листа про його згоду на працевлаштування інваліда шляхом створення спеціального робочого місця;
- 2) довідки, підтвердженої центром зайнятості, про те, що протягом останніх шести місяців роботодавець не здійснював реорганізації або перепрофілювання підприємства, установи чи організації, скорочення чисельності (штату) інвалідів за професією (спеціальністю), на яку працевлаштовується інвалід;
- 3) письмової згоди роботодавця (на виданому центром зайнятості направленні на працевлаштування) щодо прийняття інваліда на спеціальне робоче місце;

- 4) розрахунку розміру дотації на створення спеціального робочого місця;
- 5) рішення комісії або регіональної комісії у разі розгляду питання про доцільність надання дотацій підприємствам та організаціям громадських організацій інвалідів.

Підготовлені документи передають до територіального відділення ФСЗІ для ухвалення остаточного рішення щодо надання дотацій. Після цього, між центром зайнятості, ФСЗІ та роботодавцем укладається тристоронній договір встановленої форми(5) . Форму приблизного договору про працевлаштування інваліда та надання дотації можна знайти на веб-сторінці ФСЗІ за адресою:

<http://www.ispf.gov.ua/ShowPage.aspx?PageID=201>.

Спеціальне робоче місце вважається створеним, якщо туди працевлаштували людину з інвалідністю. Після укладення договору та використання роботодавцем дотацій, центри зайнятості разом із територіальним відділенням Фонду соціального захисту інвалідів щокварталу протягом двох років перевіряють відомості про його виконання.

Нормативні документи не передбачають дотацій на додаткові послуги для супроводу особи з інвалідністю на робочому місці.

У разі розірвання трудового договору з інвалідом, працевлаштованим за направленням центру зайнятості, за ініціативою роботодавця до закінчення двох років з дня прийняття його на роботу у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці, зокрема реорганізації або перепрофілювання підприємства, установи чи організації, скорочення чисельності (штату) (пункт 1 частини першої статті 40 Кодексу законів про працю України), за згодою сторін (пункт 1 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України) або через невиконання роботодавцем законодавства про працю, умов колективного чи трудового договору (частина третя статті 38 Кодексу законів про працю України), отриману дотацію має бути повернуто територіальному відділенню Фонду в повному обсязі з урахуванням індексу зростання цін на споживчі товари за період отримання дотації(6).

Звісно, при пристосуванні робочих місць не можна орієнтуватися лише на державну допомогу, оскільки більшість пристосувань можна виконати за відносно незначних витрат, які роботодавець здатен здійснити самостійно, без отримання державних дотацій.

5. Форму затверджено наказом Державного центру зайнятості, Фонду соціального захисту інвалідів від 19 листопада 2007 р. №91/109.

6. Порядок надання дотації роботодавцю за рахунок коштів Фонду соціального захисту інвалідів на створення спеціальних робочих місць для інвалідів, зареєстрованих у державній службі зайнятості (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2006 р. №1836 із відповідними доповненнями)

За детальною інформацією звертайтеся, будь-ласка,
до консультантів центру зайнятості
8-800-50-50-600

За потреби скористайтеся Інтернет-сторінками:
www.dcz.gov.ua
www.trud.gov.ua

Проект Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй
Міжнародної організації праці та Державного центру зайнятості
"Соціальна інтеграція людей з інвалідністю
шляхом забезпечення доступу до зайнятості"